

Monumentnummer*: 505394

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 01 november 1996
Kadaster deel/nr 82872/111

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
Amsterdam	Amsterdam	Noord-Holland					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Valeriusplein	11			1075 BG	Amsterdam		
De Lairessestraat	190			1075 HM	Amsterdam		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel			
Amsterdam	U	10049	A1				
Amsterdam	U			9984			

Omschrijving**

Inleiding

Omvangrijk gebouw, in oorsprong fysiologisch LABORATORIUM op de hoek van de De Lairessestraat en Valeriusplein, aan het Valeriusplein omgeven door een smalle tuin welke aan de straatzijde begrensd wordt door een gemetseld tuinhek, gebouwd in Amsterdamse School-stijl naar een ontwerp van Groenendijk & Th.J. Lammers uit 1916 in opdracht van de 'Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag'.

Omschrijving

Op een onregelmatige plattegrond opgetrokken bakstenen hoekgebouw bestaande uit sousterrain, bel-étage, bovenverdieping en een kapverdieping met een rechte gevelbeëindiging onder twee mansardekappen bedekt door zwarte pannen. De vensters in de villa zijn ongelijk van formaat, lopen in sommige gevallen door de verdieping heen en zijn verschillend onderverdeeld: nu eens een horizontale dan weer een verticale geleiding.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Gevel aan Valeriusplein bestaande uit twee geledingen waarvan de rechtergeleding drie traveeën breed is. In de linkertravee van deze rechtergeleding bevindt zich de deels uit hardsteen bestaande paraboolvormige toegang waar een uit 11 treden bestaande hardstenen rechte trap met twee ijzeren sierleuningen op een gemetselde en met natuursteen afgedekte borstwering de verbinding vormt met de bel-étage. Onder de trap en in de borstwering bevinden zich aan iedere zijde twee diamantvormige vensters. Naast en boven de getoogde eikehouten paneeldeur diamantvormige zij- en bovenlichten met glas-in-lood. Onder elk van de twee grote vensters een hardstenen gevelsteen waarin in kapitalen gebeiteld: 'PHYSIOLOGISCH LABORATORIUM'. Rechtsonder in de gevel een derde gevelsteen waarin in kapitalen gebeiteld: 'GROENENDIJK EN LAMMERS ARCHITECTEN'.

De middelste travee van de rechtergeleding doorbreekt de daklijst en eindigt in een mansarde steekkap bedekt door zwarte pannen. De vensters in deze travee zijn voorzien van kleurig, geometrisch glas-in-lood.

De gevels worden verlevendigd door bakstenen ornamenten onder de lijst en door ander decoratief metselwerk.

De linkergeleding aan het Valeriusplein ligt teruggedrooid. Op elke verdieping een zowel verticaal als horizontaal onderverdeeld venster. Ook hier decoratief metselwerk.

In de kap aan de Valeriuspleinzijde drie dakkapellen onder een plat dak met eenruits vensters.

De gevel aan de De Lairessestraat heeft twee geledingen waarvan de rechtergeleding is teruggedrooid en uit drie traveeën bestaat. De ingang bevindt zich in de middelste travee. De vensters zijn per drie over de verdiepingen verdeeld. Boven elke travee een dakkapel met tweeruits vensters met draairamen onder een plat dak.

De linkergeleding bestaat uit twee traveeën met boven iedere travee een dakkapel met eenruits vensters onder een plat dak.

Ook aan de De Lairessestraat wordt de gevel verlevendigd door de toepassing van gemetselde ornamenten onder de daklijst en ander decoratief metselwerk.

In de gevel aan de De Lairessestraat gevelsteen waarin gebeiteld de naam van de architecten: 'GROENENDIJK & LAMMERS'.

Waardering

Hoekgebouw aan het Valeriusplein van algemeen belang wegens cultuurhistorische en typologische waarde als Physiologisch Laboratorium van de Vrije Universiteit alsook vanwege architectuurhistorische waarde vanwege de karakteristieke Amsterdamse School-vormgeving en -detaillering. Eveneens van belang vanwege de beeldbepalende ligging op de hoek van de De Lairessestraat en het Valeriusplein.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Laboratorium